

Finn Moe : Utenrikskronikk 18/4.
General. Weizen: Militæroversikt.
Kronikker og nyheter 16/4 - 23/4.

ved N - NM.

Tre betydningsfulle hendelser paa de politiske fronter siste uke har krav paa interesse selvom begivenhetene paa Østfronten og i det kontinentale luftrum fremdeles staar i brennpunktet ved siden av den stadig stigende intensitet i nervekrigen omkr. den 2. front. Bergenskatastrofen trer selv sagt i forgrunnen for hjernefrontens interesse, om den betyr lite sammenlignet med de større "ekspløsjoner" i Tyskland og Frankrik siste uke. Finland har svart. For 2. gang har den finske riksdag avslaatt de sovjet-russiske betingelser for vaabenhvile som paa enkelte punkter var moderert, paa andre skjærpet sammenlignet med kravene i mars. Saaledes ville landet nu ha faatt en to mndrs frist for demobilisering, med 50% av styrkene i mai, 50% i juni. Videre ønsket russerne Hango mot at Finland fikk beholde Petsamo ("Russisk ekspansjon i nord" etter nazipressen). Dessuten et skadekrav paa 600mill. dollar i form av trenasse, maskiner etc. I svenske kommentarer til det finske svar heter det at det fremdeles er "holdt i en tone av velvilje", for aa holde veien aaben for vidre forhandlinger. Men det er ogsaa alt. Finland vil antagelig ikke faa noen 3. sjanse for det braker løs paa Nordfronten, og de kretser som staar bak avslaget og som har truet med borgerkrig om freden blev sluttet, og hadde regnet med et brudd paa den Sovjet - Angloamerikanske allianse har forregnet seg stygt. "Det STORE og sterke Finland jeg ser stige frem for mine øyne" (Mannerheim i en dagsbefaling til det finske folk juni 1941, da hele Finland regnet med en snarlig seir over Sovjet og sikkert blev stillet i utsikt imperialistiske utvidelser østover) har nu forlist de siste rester av sympati og ødelagt ethvert grunnlag for en nordisk orientering etter ~~krigen~~ krigen. Vårt land faar i ikke liten grad li for den finske halstarrighet. Krigen paa den nordlige fronten (som til dels betinger det vesentlige grunnlag for tysk okkupasjon av Norge) forlenges av samme grunn. Videre er den finske "gaadvill" i usa gaatt tapt. "Litt mindre sisu, og litt mere realisme i bedømmelsen av situasjonen hadde vært bedre for det finske folk" (Rundskue mars 1944). Om de finske socialdemokrater ennu kan redde fillene av Finland staar til deres vilje og evne til aa kvitte seg med den politiske Mannerheimterror, og IKKE til for strenge russiske krav. Sverige har ikke svart offisielt paa noten det fikk samtidig med Tyrkia og Spania om aa innstille krigsleveransene (særlig av kulelagre) til Tyskl. For Tyrkia gjelder det vesentlig kroneksporten som av en aarsproduktion paa ~~100 000~~ 100 000 tonn har utgjort ca. 47 000 tonn av dette metallet som har slik betydning for staalproduksjonen (herdingsprosessen). Den nye eksporten har nu Tyrkia ved et dekret siste torsdag helt opphevet f.o.m. fredag morgen. Vi har ikke opplysninger nok til aa kommentere situasjonen, men at de allierte har vunnet en betydningsfull diplomatisk seir er utvilsomt. Hvad den betyr (forholdet Tyrkias aktive deltagelse ev. Balkanaksjon) vil de kommende uker vise. For Sverige gjalt noten vesentlig eksporten av kulelagre som, etterat de større tyske kulelagerfabrikker er ødelagt, er blitt av vital betydning for den tyske krigsindustri. Svenske anker er her uten bakgrunn. Transittrafikken blev stanset. Den kunne ha vært stanset før, men nu var Tyskland for svak og de allierte sterke nok. Kulelagereksportens opphør er et lite offer for Sverige dersom de har et brennende ønske om en snar slutt paa krigen. Det norske og det danske folk venter en ~~anglo~~ anglo-snytralitet av Sverige nu, IKKE en fortsatt nazi-snytralitet.

Den tredje politiske begivenhet var det britiske forbud for nøytrale diplomater aa forlate England, samt sensur av diplomat-post og-telegrammer og kontroll av bagasje. "paa grunn av av de forestaaende militære operasjoner i aar," som det heter. Dekreter er i k k e bare nervekrig. Det inneberer sikkert et militært motiv en først vil fortataa naar op rasjonene er igang. Den nye loven om forbud mot oppf. til streik i livsviktig industri ligger i samme plan.

De militære frontene har siste uke ligget roligere enn paa flere maaneder. Vi er kommet inn i en pustepause og en "nervestillhet" som næsten er uutholdelig fordi en ennu ikke vet dagen den blir utløst i nye hektiske utladninger. Mens vi venter, tar vi et lite overblikk over siste ukens stilling i Øst : Hele Ukraina er rensert etter et sensasjonelt russisk felttog der de tyske strateger blev helt utmanøvrert. Russernes overgang over nedre Dnestr siste uke, s. og n. for Tiraspol innledet den nye fase i felttoget. Nu er b r u h o d e n e i det vesentlige utbygd for stormen mot Galatz, en særlig viktig nøkkelposition for Balkan. Linjen Odessa -Lwow er rent overende. Prutlinjen staar igjen. Det strategiske punkt her er byen Iasi, som antagelig vil bli Konjevs første maal efter pausen. I nord har erobringen av Tarnopol frigjort veinettet til Lwow og vidre aabnet muligheter for offensive fremstøt mot Schlesien og Karpaterne.. De iherdige tyske motangrep i Stanislaw - Nodvorna -avsnittet har ingen o f f e n s i v karakter, det er d e f e n s i v e motangrep som vesentlig tar sikte paa aa sikre de viktige innmarsjsteder til passene (særlig Tartarpasset), i k k e paa forsvar av byen Lwow. Det som foregaar paa Østfronten nu er lokale frontkorreksjoner for hærene igjen støter sammen. Slik maa en ogsaa se Konjevs forsering av øvre Moldau mot elven Distrilza (n.d. Karpategne). Paa Krim er havnen Jalta tatt, evakueringen av Sebastopol er i full gang og det er bare et tidsspørsmål for byen faller, etterat Balaklava blev inntatt sist onsdag. Pausen paa Østfronten kan bli forholdsvis lang. Blir den det, synes det opplagt at den staar i samband med en anglo-russisk storoffensiv paa alle fronter. **KREFTENE KOORDINERES FOR DET ENDELIGE SLAG MOT TYSKLAND.**

Bombingen fortsetter stadig aa sette nye rekorder. Vi har ikke anledning til aa gi noen detaljert oversikt, men bemerker siste ukens paafallende interesse for jernbanemaal i frankrike, og den fortsatt stigende intensitet i balkanbombinger med baser i Italia (Foggia). Knutepunktet Turno Severin er bombet flere ganger. Likesaa Bukarest og Ploesti, endelig en vellykket 650 km.s minelegging av Donau fra Budapest til Bukarest, en transportnerve av stor bet. for Balkanoperasjoner. Jernbanemaalbombingen har til maal aa knekke det tyske transportapparat frem til "vollene" i vest paa lang sikt. Sakte, men sikkert desorganiseres jernbanene. I en moderne krig er det like viktig aa hindre bevegeligheten i armeene som aa knuse stillingssystemene. Noen tall : 50 000 jern. banearb. er overf. fra tyskl. til fr. for aa admin. og reparere jernbaner og anlegg (stillverk o.s.v.)

3 - 4 fabrikker av Ioo er igjen efter storangrepene mot Stuttgart i mars. Et 1600 tonns angrep paa Köln onsdag, nytt 500 tonns angrep fredag. 5000 fly paa vingene paa alle "vestfrontene" tirsdag-onsdag. Ny rekord: 4500 tonn under en innflyging. Flytapene for de allierte er nu ca. 1%. De minker stadig. Tirpitsangrepet. Ingen norske drept. 80 tyskere drept, 900 saaret, alvorlig 300. Kokeriet G.A. Larsen som laa i samme fjorden ble kastet i brann.

Østfronten : Tarnopol+Krim+Odessa tilsammen 90 000 fanger.

Et norsk tanksib har siden krigen ført til England nok bensin til Ioo Iooo-flyangrep over Berlin. **DET ER VAARE SJØFOLKS INNSATTS.**

ALLE PAROLLER FRA HJEMMEFRONTENS LIDELSE MAA FØLGES TIL YTTERSTE KONSEKVENSS I TIDEN FREMOVER+ STORE BEGIVENHETER ER SANSYNLIGE+ INTERNERING OG MOBILISERING AV NORSK UNGDOM. MAA FOR ENHVER PRIS FORHINDRES V I S D I S I P L I N I H E L E D I N H O L D N I N G +

N O R G E - N A Z I S M E N S N E D E L A G .

Neste nr. behandler bl. annet bergenskatestrofen. Utvalgte avsnitt fra